Velenjski RUDAR

LETO VI. — ŠTEVILKA 5
IZDAJA SINDIKAT RUDNIKA VELENJE

VELENJE, 1. JUNIJA 1957

UREJA UREDNIŠKI ODBOR. ODGOVORNI UREDNIK KOČAR FRANJO — UREDNIŠTVO: RUDNIK VELENJE. ČEKOVNI RAČ. STEV. 622-T-4 PRI N. B. SOŠTANJ. TISK CELJSKE TISKARNE V CELJU

Letošnje prostovoljno delo naj izkaže še večji uspeh kot smo ga dosegli lani

Za povojno obdobje vseh večjih gospodarskih središč je bilo značilno, da je pokazalo skoraj vse prebivalstvo veliko pobudo in prizadevanje pri prostovoljnem delu. Tako smo s prostovoljnim delom v preteklosti reševali številne in nujne komunalne probleme. Tudi zadnja leta, ko je pobuda za prostovoljno delo precej zamrla, bi lahko z njim rešili marsikak komunalni problem. To velja predvsem za izgradnjo, oziroma ureditev naprav na vasi, n. pr. vodovodov, regulacij rek, melioracij itd. Zavedati se moramo, da je izgled nekega naselja odvisen predvsem od volje po napredku in vzdrževanju vseh tistih objektov, ki so potrebni in odgovarjajo današnjim potrebam ter življenjskim pogojem delovnih ljudi. Prebivalstvo ne bo zadovoljno s še tako skrbno urejenimi naselji in jih ne bo znalo prav ceniti, če v vseh napravah ne bo njegovega neposrednega dela in globoke zainteresiranosti za njihov obstoj in delovanje.

Velenje je v tem pogledu vzpodbujajoč primer, ki je hkrati razveseljiv in vreden posnemanja. Vsakdo, ki je poznal ta kraj pred leti, pa tudi tisti, ki je vsaj krajši čas bival v kateremkoli drugem rudarskem naselju doma ali v tujini, mora priznati, da ga je spremljal občutek dolgočasnosti in spomin na neprijazno okolico teh naselij. Prav gotovo drži, da bi tudi Velenje »sledilo tej poklicni usodi«, če v njem ne bi delovale zavestne sile napredka, ki se zavedajo svoje lastne moči ter organizacijske sposobnosti in volje za naprednejše, kulturnejše in zato tudi prijetnejše življenje.

Ko gleda človek trud in napore, ki jih skoraj vsi prebivalci vlagajo v prostovoljno delo pri ureditvi javnih nasadov svojega mesta, telesnovzgojnih objektov in regulaciji Pake, spozna, da teh prizadevnih ljudi ne mika le želja po udobnejšem življenju, temveč da se zavedajo velike odgovornosti do skupnosti in pokolenj, ki bodo prišla za nami. Prebivalci Velenja hočejo poleg svojega uspešnega poklicnega tudi s prostovoljnim delom opravičiti sredstva, ki jih vlaga skupnost v njihove proizvodne zmogljivosti in za izgradnjo novega, rudarskega mesta.

Uspehi so že vidni v urejenih nasadih, igriščih in dobršnem delu regulirane reke Pake, kar so izvršili v lanskem letu. Vse te naprave bodo imeli Velenjčani izključno le po zaslugi svojega prizadevanja — prostovoljnega dela.

Naša skupnost je za izgradnjo Velenja že ogromno žrtvovala in še žrtvuje. Milijarde so že vgrajene v velenjski jami. Milijarde še bodo potrebne za popolno dograditev rudnika, ostale predvidene industrije ter novega mesta, ki bo sprejelo naše delovne ljudi, katerih naloga bo izgraditi velenjski rudnik do predvidenih zmogljivosti in nato upravljati s tem ogromnim družbenim bogastvom. Dolžnost slehernega Velenjčana in okoličana, ki bo neposredno užival sadove velikanskih naporov naše skupnosti bi bila, da po svojih najboljših močeh prispeva k čimprejšnji izpolnitvi našega velikega cilja: dokončni izgradnji rudarsko-industrijskega Velenja. Naj ne bo med nami nikogar, ki tega ne bi razumel in bi se iz kakršnega koli vzroka postavil ob stran ter čakal, da bodo skupnost in pridni Velenjčani opravili njegovo delo ter zgradili lepšo bodočnost tudi zanj in za njegove otroke.

Kakor vemo, bo Velenje štelo približno 30.000 prebivalcev, ki bodo rabili mnogo življenjskih potrebščin. Z izgradnjo se bo vzporedno in vsestransko razvijala tudi trgovska in obrtniška dejavnost. Že pri sedanjem, sorazmerno zelo nizkem številu prebivalstva, predstavljajo usluge vseh vrst enega največjih problemov in niti približno ne zadovoljujejo obstoječih potreb. Za prehrano prebivalstva bo potrebno mnogo kmetijskih pridelkov, predvsem mesa, sadja in zelenjave. To pomeni, da bodo vsi šaleški kmetje brez slehernega truda lahko prodali vse svoje pridelke. Zelo pa se bo povečala tudi možnost zaposlitve. Večjemu delu velenjske mladine ne bo treba iskati zaposlitve drugod, ker bodo z dokončno izgradnjo šaleškega rudarsko-industrijskega središča z vsemi uslužnostnimi podjetji odprte najširše možnosti zaposlitve skoro v vseh panogah, predvsem seveda v rudarstvu, za kar bo rudnik pričel graditi novo moderno rudarsko šolo.

Samo bežno smo se dotaknili velenjske bodočnosti in videli, da je velika in lepa za nas vse, za rudarje in industrijske delavce, nameščence in kmete, skratka za vse prebivalce Velenja in Šaleške doline.

Torej je na nas vseh, da s skupnimi močmi čimprej uresničimo bogato in sončno bodočnost, ki nam jo omogoča naš premog in z velikimi žrtvami gradi naša socialistična skupnost.

Ob petinšestdesetletnici - Srečno in na mnoga leta!

Tovariši, povejte rudarjem v Velenju, da bom sigurno prišel

Dne 23. maja je bila sprejeta pri predsedniku republike tov. Titu delegacija Rudnika lignita Velenje, ki so jo sestavljali tovariši Tekavc Jože, Črešnik Vlado, Mravljak Hubert, Grebenšek Ciril in Močilnik Tone.

Delegacija je v imenu našega kolektiva tov. Titu čestitala ob 65. rojstnem dnevu in mu predala darila — kip rudarja, ki ga je iz našega ksilita izdelal profesor, tovariš Arnold ter album s slikami iz našega življenja in razvoja. Tov. predsednika republike je naše skromno darilo iskreno razveselilo in je zanj — posebno za kip rudarja — pokazal primerno zanimanje.

Ob tej priložnosti so naši odposlanci povabili predsednika Tita naj obišče rudarsko Velenje. V prisrčnem razgovoru s člani delegacije je tov. Tito vabilo sprejel z besedami: »Tovariši, povejte rudarjem v Velenju, da bom sigurno prišel. Ob tej priložnosti bom obiskal tudi rudarski kolektiv v Mežici, da s tem izpolnim že dano obljubo«.

Predsednik Tito se je s člani delegacije fotografiral, s čimer ni počastil le naših odposlancev, temveč ves naš rudarski kolektiv.

Občni zbor podružnice DRMIT našega rudnika

DELO PRI DVIGANJU STROKOVNIH KADROV IN PRIPRAVE ZA USTANOVITEV RUDARSKEGA MUZEJA, SO ZNATNI USPEHI DRUŠTVA

Občni zbori so neprijetna zadeva, če mora odbor pred članstvo praznih rok. To se na občnem zboru Društva rudarskih in metalurških inženerjev in tehnikov našega rudnika ni zgodilo.

Že samo poročilo predsednika tovariša Iva Jamnikarja, je pokazalo široko vrsto problemov, ki so jih društvo in njegovi člani reševali v preteklem poslovnem letu. Diskusija članov je potrdila pravilno delo odbora, pokazala pa je nekatere šibkosti in nakazala še celo vrsto novih problemov, ki naj jih rešuje novi odbor in članstvo v nastopajočem poslovnem letu.

Lanski občni zbor lahko smatramo za prelomnico v delu društva. Z ustanovitvijo večjega števila komisij za posamezne sektorje dela je bil pritegnjen širši krog članstva v aktivno delo pri izpolnjevanju osnovnih nalog društva, katerih najvažnejši je vsekakor vzgoja in dvig strokovnih kadrov našega podjetja.

Iz predsednikovega poročila povzemamo, da je DRMIT rudnika Velenje združeval 72 inženirjev in tehnikov, ki so zaposleni v rudarski, strojni, elektro- in gradbeni stroki. Le malo, zlasti mlajših, se ni vključilo v društvo.

Članstvo društva je sodelovalo tudi v našem tisku z lepim številom strokovnih člankov in člankov iz društvenega življenja. Težnje članov, ki bi želeli pisati, mora društvo tudi v bodoče podpreti in še razširiti krog dopisnikov.

Eden največjih uspehov društva so začeta pripravljalna dela za ustanovitev rudarskega muzeja na velenjskem gradu. Zamisel, ki je dozorela v glavah nekaterih tovarišev, ki znajo ceniti trud, ki je bil vložen v izgradnjo našega rudnika in ki želijo ohraniti potomstvu predmete in zapiske iz preteklosti in sedanjosti, je naletela na močan odziv ne le pri članih društva, temveč tudi pri vseh rudarjih in ostalih prebivalcih Šaleške doline, ki so kakorkoli vezani na naš rudnik. Društvo je imenovalo poseben muzejski odbor, katerega člani so: direktor Žgank, ing. Pipuš, Jamnikar, Mavzer ter brata Jože in Gustl Vrabič. Ta odbor je s pomočjo muzejskih strokovnjakov in arhitektov takoj pristopil k delu in snovanju načrtov. Za muzejsko zgradbo je bil določen velenjski grad, ki je pod spomeniškim varstvom in je po mnenju strokovnjakov lepo vsklajen z okolico. Grad z zemljiščem okrog njega bo proglašen za narodni park.

Ker je bilo stanje gradu zaradi slabe strehe in kanalizacije ogroženo, je društvo zaprosilo — in tudi dobilo — od delavskega sveta RLV 1,000.000 dinarjev, ki pa so bili tudi delno porabljeni za strešno opeko, pločevino ter krovska, zidarska in kleparska dela pri popravilu grajske stavbe.

Muzejski predmeti pritekajo že z vseh strani. Kot predmet št. 1, je v knjigi muzejskih predmetov vpisan star parni izvozni stroj jaška Škale, ki bo v kratkem demontiran. Občni zbor je v celoti odobril ter pohvalil delo muzejskega odbora in sklenil pozvati vse prebivalce Šaleške doline in okolice, kjer ležijo številni opuščeni rudniki, naj pomaga pri zbiranju starih jamskih kart, orodja in vsega drugega kar je v zvezi z

(Nadaljevanje na 2. strani)

Regulacija Pake je osnova za gradnjo bodočega Velenja. Ne samo to! Regulirana Paka ne bo v primeru nalivov več razbesnela, neukrotljiva reka, ki je v prejšnjih letih uničila za stotine milijonov ljudskega premoženja, predvsem premoženja kmetov in občanov v Velenju in Šoštanju, ter terjala človeške žrtve, temveč bo ukročena tekla po poti, ki ji jo bomo nakazali z našim delom.

S prostovoljnim delom smo zgradili dom Svobode, športna in otroška igrišča, parke in jezero, regulirali smo prvi odsek Pake — predvsem z rokami naših pridnih rudarjev, upokojencev, žena, mater iz Novega Velenja ter šolske mladine in ostalega prebivalstva Velenja.

Da si osvežimo spomin je omeniti, da smo lansko leto skupno opravili 18.000 delovnih ur in da se je v enem mesecu udeležilo nad 2200 ljudi prostovoljnega dela, kar pomeni več kot 30 odstotkov vsega prebivalstva naše doline. Poleg naštetih del je bilo dokončanih okoli 270 m nove struge, pri tem pa smo izkopali nad 10.000 kub. metrov zemlje, preko 1000 kub. metrov pa je bilo v strugo položenega kamna.

Z letošnjim prostovoljnim delom bomo presegli uspehe lanskoletne akcije prostovoljnega dela. Dokazali bomo, da svoje svetle bodočnosti ne maramo poklonjene, temveč da bomo združeno pomagali skupnosti pri njeni čimprejšnji uresničitvi.

Velenjčani, rudarji, člani SZDL! Drugega junija 1957, na začetni dan našega letošnjega prostovoljnega dela naj velja geslo: »S svojim delom bomo dali Paki novo, varno in trdno posteljo«, preobrazili pa se bomo tudi sami, kajti reka nas bo strnila v enotno in mogočno šaleško četo, ki bo složno in požrtvovalno klesala naši dolini nov obraz — v korist in rast nas samih in vse domovine.

Slavje ob Dnevu mladosti

Vsi mladinski aktivi šoštanjske občine so se nad mesec dni pridno pripravljali za Dan mladosti. Pri delu so jim pomagale množične organizacije ter športna in kulturna društva.

Že 19. maja je bilo množično tekmovanje mladinskih aktivov v streljanju z zračno puško v dvorani sindikalnega doma v Šoštanju. Istega dne je bil v Šoštanju tudi šahovski turnir.

Posebno svečano pa je mladina praznovala 25. maj. Na predvečer praznika je bila v Velenju slavnostna akademija, ki jo je pripravilo telesno-vzgojno društvo »Partizan-Rudar« Velenje. Na sam Dan mladosti pa je bilo tekmovanje mladine v odbojki, malem rokometu, nogometu, košarki in namiznem tenisu. Vse športne prireditve so bile na lepo urejenem stadionu ob Velenjskem jezeru. Žal pa jih je močno motilo nenehno slabo vreme.

26. maja dopoldne je bil v dvorani Svobode koncert celjske Glasbene šole, popoldne pa množično zborovanje mladinskih aktivov šoštanjske občine, na katerem je predsednik Občinskega komiteja LMS tov. Blekač govoril o pomenu Dneva mladosti. Po govoru se je odvijal kulturni program, kjer so sodelovali mladinski pevski zbori, recitatorji, glasbeniki in folklorna skupina.

Poleg glavnega praznovanja Dneva mladosti v Velenju je Društvo inženirjev in tehnikov Velenje pred 25. majem odšlo z ozkotračno filmsko aparaturo v hribovske vasi šoštanjske občine, kjer je prebivalcem zavrtelo nekaj filmov. Mladinci v Šmartnem ob Paki so uprizorili v počastitev Titovega rojstnega dne igrico »Brigada prihaja«.

Z vsemi temi prireditvami je mladina naše občine pokazala, kako ceni in ljubi voditelja jugoslovanskih narodov tovariša Tita.

SZDL Velenje poziva vse prebivalce Velenja in okolice, da se v čim večjem številu udeležijo začetka del na nadaljnjem odseku regulacije Pake, katere urejeni tok bo odločilnega pomena za dokončni razvoj našega nastajajočega rudarsko-industrijskega mesta. Velenjčani! Naj ne bo člana SZDL, ki s prostovoljnim delom ne bi prispeval k tej veliki manifestaciji dela.

Na svidenje 2. junija ob pričetku letošnjih del na regulaciji Pake

Občni zbor podružnice DRMIT našega rudnika

(Nadaljevanje s 1. strani)

razvojem rudarstva v naši dolini in okolici. Tov. Jamnikar je zaključil ta del poročila z željo, da bi uspelo v letu 1958 organizirati prvo muzejsko razstavo v obnovljenih prostorih velenjskega gradu. Želeti je, da bi tudi drugi slovenski rudniki podprli naše težnje in da bi velenjski muzej postal sčasoma premogovniški muzej vse naše ožje domovine.

Ena osnovnih nalog društva, ki jo predvideva tudi statut, je organizacija strokovnega šolstva in izdelava učnih programov za šole in strokovne tečaje.

Republiška skupščina je v preteklem letu sprejela sklep, da se izdelajo enotni učni programi za šole in tečaje za polkvalificirane, kvalificirane in visokokvalificirane delavce. Komisija za strokovno šolstvo republiškega odbora DRMIT je izdelala okvirne osnutke programov že januarja in jih dostavila vsem podružnicam v pretres. Pri delu te komisije je sodeloval tudi član naše podružnice tov. ing. Kovačič Ljubo, tako da okvirni osnutek programa v celoti zajema naše stališče in potrebe našega podjetja.

Zaradi velike potrebe po kvalificiranih delavcih v našem rudniku, kar je posledica povečanja kapacitete in težnje po večji produktivnosti dela, je bilo naše društvo prvo, ki je sporazumno z upravo začelo te načrte praktično izvajati. Na pobudo podružnice DRMIT našega podjetja sta bila organizirana v januarju tečaja za pridobitev naziva polkvalificiranega in kvalificiranega delavca rudarske stroke. Pri tem smo se v celoti poslužili okvirnega programa republiškega DRMIT. Prva skupina kandidatov za polkvalificirane delavce je že v začetku aprila z izpiti potrdila v dvomesečnem tečaju pridobljeno znanje, 40 kandidatov za kvalificirane kopače premoga pa je ravno na dan občnega zbora podružnice z uspehom opravilo izpite pred okrajno komisijo. V bodoče bo v skladu s potrebami in naraščanjem kapacitet rudnika treba organizirati še več takih tečajev.

Ivo Jamnikar, predsednik podružnice DRMIT

Diskusija po tem delu poročila je bila najbolj razgibana in je za novi odbor izkristalizirala celo kopico nalog, n. pr. organizirati tečaje za visokokvalificirane delavce rudarske stroke, poskrbeti za izobrazbo strojnega in električarskega kadra našega podjetja, zlasti pa bo potrebno delati na vzgoji in razširitvi znanja tehničnega kadra. Z ozirom na to je občni zbor osvojil sklepe za celo vrsto ukrepov: predavanja domačih in drugih strokovnjakov zlasti iz področja strojništva in elektrotehnike, dalje predavanja s strokovnimi filmi, kratke seminarje za tehnično osebje z obvezno diskusijo in koreferati. Članstvo je v celoti zastopalo stališče naj se tečaji in izpiti odvijajo v podjetju samem. Kompetentni organi pa naj bi vršili nadzorno in po potrebi usmerjevalno funkcijo.

Velenjski grad — bodoči rudarski muzej

V svoji težnji za strokovnim dvigom članov je društvo storilo zares mnogo. Delavski svet rudnika je na prošnjo odbora odobril znesek 500.000 din za nabavo ozkotračne filmske aparature, nakar je bil poslan tov. Kukavica v Ljubljano na operaterski tečaj. Že v januarju so bili predvajani filmi, ki obravnavajo varnost pri delu, novosti iz stroke pa tudi poučno-zabavni filmi. Dosedaj je bilo predvajanih 31 filmov, od teh 13 tehničnih, 5 poučnih, 9 športnih, 2 zabavna in 2 zdravstvena. Vseh predstav je bilo 131, in sicer v jamski prozivnici, čitalnici DPD Svobode in drugod. Po skromni oceni si je filme ogledalo okoli 14.000 gledalcev.

Diskutanti na občnem zboru so poudarili močno vzgojno poučno vlogo filma. Društvo bo s predvajanjem filmov nadaljevalo in skušalo k vsakem filmu prirediti tudi ustrezno razlago, kar je doslej manjkalo. Tov. glavni inženir Pipuš pa je predlagal, da bi s filmi in predavanji obiskali tudi naše šole, kar bi koristilo nazornosti pouka in pomagalo pri usmerjevanju mladine v določene poklice.

Tov. predsednik je poročal tudi o strokovnih ekskurzijah, ki jih je društvo izvedlo v preteklem poslovnem letu pet. Štiri so bile kratke, popoldanske, v bližnja industrijska podjetja, ena pa daljša dvodnevna. Občni zbor se je strinjal z obliko kratkih, poučnih ekskurzij, ki naj se prirejajo tudi v bodočem poslovnem letu.

Nedolgo tega je dobilo društvo v upravljanje tudi strokovno knjižnico podjetja, ki vsebuje 530 strokovnih knjig. Takoj ko bo urejena, bo na razpolago članom društva in vsem ostalim članom kolektiva.

Nadalje je tov. Jamnikar poročal o sodelovanju društva pri izdelavi internega HTZ pravilnika našega podjetja. K osnutku, ki ga je izdelala HTZ komisija, je društvo z anketiranjem članstva nabralo obilo novega gradiva. Tako bo mogoče v kratkem času izdati takšna navodila za varnost pri delu, ki bodo obsegala vsa področja dela v našem podjetju.

Ob koncu poročila se je tov. predsednik še zahvalil upravi in vsem upravnim organom rudnika, ki so z razumevanjem podpirali prizadevanje društva ter z napotki in gmotno pomočjo pomagali, da je bilo njegovo delo uspešno.

Po diskusiji je članstvo društva najlepše pokazalo prizananje staremu odboru s tem, da je bil v celoti ponovno izvoljen s tov. Jamnikarjem na čelu. Odbor društva sestavljajo tovariši: Jamnikar, Rahten Erno, Kortnik, ing. Starman, ing. Rogl, Vidmar Slavko in Pirš.

Pred novim odborom in pred člani društva stojijo velike naloge. Že samo delo pri urejevanju rudarskega muzeja je stvar, ki jo je treba voditi z vso resnostjo in velikim požrtvovanjem. Dvig strokovnih kadrov je in ostane osnovna naloga DRMIT. Pojačano delo pri dvigu strokovnega znanja tehničnega kadra naj bo še posebna skrb novemu odboru. Ekskurzije, predvajanje filmov in izpopolnjevanje strokovne knjižnice so še nadaljnje naloge novega odbora.

Iz objema smrti

Tovariš Novinšek in Pepelnik 12 ur živa pokopana - Dramatična borba za njuno rešitev - Ni bilo več upanja - Srečna 16. ura in . . . rešitev

Kakor vsak dan so šli naši pridni rudarji na šiht v sredo, 29. maja. Tudi Rudi Novinšek in Miha Pepelnik. Prvi gospodar čela C 1 na 61. etaži, drugi pa kopač. Tisoč in večkrat sta že šla to pot, vendar nista slutila, kako strašno doživetje ju čaka globoko spodaj na njunem delovišču. Kako bi tudi naj vedela, da bosta dolgo, dolgo zrla smrti v najgrše njenih mnogih obličij.

Čelo C 1 na 61. etaži je bilo v zaključni odkopni fazi, pred opustitvijo. »Ravbali« so ga, kot pravijo rudarji. Gospodar čela Novinšek in kopač Pepelnik, oba stara rudarja z mnogimi izkušnjami, sta vrtala strop in ga pripravljala za odstrelitev. Strop je izgledal trden, »škropilo« ni, torej vse v redu, vendar se je plošča nenadoma in silovito zrušila in jima pustila le drobec sekunde časa — komaj, da sta odskočila . . . Za ploščo pa se je začela vsipati jalovina . . .

Nadzornik Matija Ocepek, ki je stal v neposredni bližini, ni mogel videti, da sta Novinšek in Pepelnik odskočila. Čelo je bilo v dolžini desetih metrov zasuto s premogom in jalovino, ki se je še vedno vsipala. Prva in najbližja misel je bila, da sta oba podsuta. Na tej osnovi so pričela tudi reševalna dela že nekaj minut po nesreči. Odkopati je bilo treba zrušek, da bi na ta način prišli do ponesrečencev. To delo pa je bilo izredno težko, pa tudi neuspešno ker je na mesto odkopane krovnine kot nezadržen plaz vdirala zmeraj nova. Zapreti je bilo treba odprtino v stropu, skozi katero je vdirala krovnina, kar pa je zelo dolgotrajno delo.

Minute pa so se spreminjale v ure in tekle, tekle, nezadržno kot krovnina skozi odprtino v stropu. V obratnem sorazmerju s hitečim časom pa je pri hrabrih in požrtvovalnih reševalcih, ki so v svoje delo vlagali nadčloveške napore, kopnelo upanje, da bodo ponesrečenca lahko odkopali še živa. Na delovišču je bil od vsega začetka zaznaven tudi ogljikov dvokis, eden največjih in najzahrbtnejših sovražnikov naših rudarjev. S časom so biti tudi največji optimisti prepričani, da Novinšek in Pepelnik ne živita več. Če ju ni ubilo že ob zrušitvi, ju je sigurno kasneje usmrtil plin. Toda kopali in garali so z nezmanjšanimi napori dalje. Kopali so kot besni z obeh strani ker morda . . . morda pa le . . . Izmene pa so se menjavale, kopale do izmenoglosti ter kovale blesteč primer junaškega, požrtvovalnega rudarskega tovarištva.

. . . Po odskoku sta se ponesrečenca rešila v majhen del zamuljenega in zazidanega rova opuščene 50. etaže, ki je potekal nekaj metrov nad njunim delovišcem. Prostor dolg kaka dva in visok morda dva metra, ki ga je tekoča krovnina popolnoma odrezala in nenehno zmanjševala.

K sreči sta imela s seboj svoje električne jamske svetiljke. Ugotovila sta položaj in začela razmišljati, kaj bi lahko storila za rešitev. Kaj kmalu sta čula pod seboj posamezna odsekana povelja, rožljanje tekočega traku ter udarce krampov in lopat. Celo glasove sta spoznala. To ju je navdalo z upanjem. Na vso moč sta začela klicati. Nedvomno ju bodo slišali ker sta tudi sama čula skorajda vsako besedo, ki jo je zaklical kdo od reševalcev. Ničesar . . . Leden strah se ju je začel polaščati. Da bi štedila z močmi, sta začela klicati izmenično, obupno, na ves glas. Ničesar! Ob tleh svojega strahotnega groba sta ugotovila komaj zaznaven zračni tok, kar ju je ponovno navdalo z rahlim upanjem. Če ju ne bo dotekajoča jalovina popolnoma zasula ali če se ne bo vdrl strop, bosta morda vzdržala nekaj dni. Tri, mogoče štiri. Med tem časom pa ju morajo najti. Počasi in previdno sta začela kopati v smeri, odkoder je prihajal zrak, morda jima bo le uspelo. Če pa se že ne bi mogla dokopati tako daleč, da bi se javila reševalcem, bosta vsaj bolj odprla pot zraku, ki je pomenil življenje, tembolj, ker sta ugotovila manjše količine ogljikovega dioksida. Dobro sta vedela kaj to pomeni, posebno še, če bi se ga nabralo več. Minute so bile dolge kot ure, te so pa trajale celo večnost. Strašna utrujenost se ju je lotevala. Pepelnik je zadremal. Ne, samo to ne! Novinšek ga je zbudil in začela sta se pogovarjati vse mogoče, samo da ne bi zaspala. Spet sta odkopavala sproti dotekajočo jalovino, kar ju je nekoliko zamotilo. Postala sta strašno žejna.

»Kaj bi dal le za en sam kozarček vode«, je pomislil Novinšek. »Res da mi ni kaj pri srcu, nikoli je nisem prav maral. Saj še za čevlje ni dobra, pravijo. Da, to trdijo tisti, ki jih usoda še nikdar ni s tako strašno nazornostjo poučila o njeni pravi vrednosti.« Od časa do časa sta oblizovala mokro ilovico, da bi si vsaj nekoliko ovlažila suhe ustnice in jezik, ki ju je neznosna vročina popolnoma izsušila.

Če sta hotela šteditи moči, sta morala prenehati z delom. Sklenila sta mirovati in le od časa do časa klicati. Morda ju bo pa le kdo slišal. Nekdo ju mora čuti. Saj sta jih sama vendar ves čas čula, inženerja Pipuša in Kirna, varnostnega tehnika Holeška in svoje tovariše z delovišča. Čas pa je mineval in zmanjševal njuno upanje na rešitev.

Reševalci in ostali rudarji pa so kopali, kopali, čeprav nihče več ni računal, da bo njihovo garanje imelo kak neposreden uspeh. Od dveh strani so se zagrizli v jalovino v smeri njenega dotoka. Ves kolektiv od mehanikov na novem jašku do gradbincev v Šmartnem je bil z njimi. Neprestano je v rešilni postaji zvonil telefon: »Kaj je, kako je, so jih našli, še živita?« Odgovor: Ne, še ničesar!« je bil vedno isti, hladen in brezbarven ter je navdajal z malodušnostjo, ki se je zagrizla v srca vseh.

Ob 16. uri pa je kopač Ježovnik, ki je ponesrečencema bil najbližji, slišal klic. Prisluhnil je. Klic se je ponovil in spoznal je Novinškov glas. »Rudi, ali sta živa, sta skupaj, sta nepoškodovana?« Odgovor je bil pritrdilen. Novo upanje je podvojilo moči rudarjev, ki so kopali. Vedno novi prostovoljci so se javljali za reševanje.

Čez nekaj minut je za veselo novico vedela že vsa jama, bliskovito pa se je raznesla tudi po zunanjih obratih in v naselju. Pred vratarnico so se začele zbirati velike skupine članov kolektiva, ki so nestrpno čakali na sporočilo, da sta ponesrečenca na varnem.

Fantje v jami so delali do onemoglosti. Na mesta izčrpanih so stopili novi reševalci in se vztrajno in previdno bližali strahotnemu grobu Novinška in Pepelnika. Delati je bilo treba zelo previdno, kajti vsak nov zrušek bi povrnil smrti v naročje oba tovariša, ki sta že skorajda stopila na prag življenja.

Ob 20. uri je bilo tako daleč. Prebita je bila ozka odprtina, komaj tolikšna, da se je skozi njo lahko stisnilo telo srednjemočnega človeka. Prvi se je po njej spustil Novinšek, ki pa je obtičal in so ga komaj za noge potegnili iz nje, sledil pa mu je Pepelnik. Na smrt utrujena sta padla na pripravljena nosila, na katerih so jih tovariši ponesli nazaj v življenje.

Ob tej priložnosti gre največja zahvala in priznanje vsem, ki so sodelovali pri tej akciji — na srečo doslej edini te vrste v Velenju. S pravim rudarskim tovarištvom, ki se ni plašilo nobenega napora in nevarnosti, so iztrgali iz objema smrti svoja tovariša ter ju vrnili življenju in družinam.

Pred zaključno besedo v aferi Grein-Ilijaš

Čudne reči so se dogajale na gradbenem oddelku našega rudnika. Bilo je nevestnega poslovanja in zlorab uradnega položaja z lastnim okoriščanjem, višek nečednih manipulacij pa je bil dosežen v času, ko je vodil gradbeni obrat »inženir« Franc Grein. Pred vojno je bil »inženir« Grein še navaden gradbenik s kvalifikacijo gradbenega poslovodje. Posedoval je lepo hišo, na deželi tudi posestvo in dobro vpeljano gradbeno podjetje. To mu je prinašalo zelo lepe dohodke in ga uvrstilo med imovite ljudi. Po osvoboditvi je sledil klicu svojega družbenega razreda in se začel ukvarjati s protidržavnim delovanjem, za kar je bil obsojen na dolgo zaporno kazen. Po prestanem šestletnem zaporu je bil pogojno izpuščen. Pričakovati je bilo, da bo Grein opravičil velikodušno zaupanje družbe in postal pošten član naše skupnosti. Toda temu ni bilo tako.

Na čuden način mu je uspelo »dokazati« svojo inženirsko kvalifikacijo, nakar je bil v tem svojstvu zaposlen kot šef gradbenega oddelka našega rudnika. Preusmeril je svoje delovanje. Od političnih zločinov je prešel h kriminalnim.

Na gradbenem oddelku je bil zaposlen teracerski mojster Ilijaš, ki je vodil skupino teracerskih delavcev. Skupina je delala v akordu po kar primernih cenah. Obratovodja Grein je od rudniške uprave dobil nalog, da tudi to, nekako samostojno, skupino zaradi enotnega finančnega poslovanja obračunava preko redne mezdne liste. Vendar je Grein šel preko tega. Račune za delo Ilijaševe skupine je sestavljal sam in jih predlagal Ilijašu le v podpis. Tudi obračunane zneske je osebno dvigal pri rudniški blagajni. Vse to početje je imelo dobro preračunan namen.

Pri prvem obračunu je odštel v svoj žep deset odstotkov izplačane vsote, pri nadaljnjih obračunih je višino samovoljnih odbitkov stopnjeval na dvajset in celo trideset odstotkov. Ker Ilijaš stalno naraščajočih odtegljajev ni razumel, je povprašal pri Greinu po vzrokih in dobil pojasnilo, da so odtegnjene vsote davki, ki jih rudniška blagajna odteguje od predloženih obračunov. Ilijaš se je postavil po robu, **nakar mu je Grein predlagal, naj pač sestavi račune v taki višini, da s 30-odstotnim odtegljajem davka ne bo oškodovan. Ilijaš je na predlog takoj pristal in na ta način omogočil Greinu, da je pri enem obračunu »zaslužil« tudi do 100.000 din.**

Na ta način je Grein ogoljufal Ilijaša za 748.154 din, po Ilijaševi intervenciji zaradi »davka« pa z zvišanjem cen teracerskim uslugam rudnik za 697.832 din. Torej je samo s to manipulacijo vtaknil v žep 1,445.986 din. Poleg tega si je precej umazal roke tudi z gradbenim materialom in verjetno tudi še pri nekaterih, trenutno še nepoznanih finančnih manipulacijah.

Seveda je Ilijaš kaj rad in temeljito sledil vzgledom svojega čednega predpostavljenega. Računi, ki jih je predlagal z Greinovim posredovanjem rudniški blagajni v izplačilo, so vsebovali lažne izmere in bili postavljeni tako visoko, da so tudi v njegov žep padali težki stotisočaki. Poleg tega je skupinovodja Ilijaš grobo izrabil zaupanje svojih delavcev in jih samo v obdobju štirih mesecev (15. V. do 12. IX. 1955) ogoljufal za 365.000 din, ki jih je premalo izplačal.

Zadnjo besedo bo v tej nečedni zadevi spregovorilo celjsko okrožno sodišče. O zadevi bomo še poročali.

◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇

Šaleška dolina v gasilskem tednu

V rudarsko-industrijski Šaleški dolini so gasilska društva Občinske gasilske zveze Šoštanj za izvedbo gasilskega tedna v času od 19. do vključno 26. maja 1957 pripravila pester program.

Izvedba programa za povečanje varnosti pred požari je obsegala povečano razgibanost društvenega življenja, strokovno usposabljanje članstva, žena, mladine in pionirjev s polaganjem izpitov za izprašane gasilce, razne šolske in praktične vaje posameznih desetin in skupinske vaje društev po sektorjih in v merilu občinske zveze, razne nočne alarmirane in nenapovedane vaje z improviziranimi požari, razna predavanja o preventivnih merah za varnost pred požari in drugimi elementarnimi nesrečami, požarno-varnostne preglede stanovanjskih zgradb, gospodarskih poslopij, skladišč obratov, lokalov itd. Pregledano je bilo tudi gasilno orodje, oprema in naprave, domovi pa okrašeni, s čimer je bil dan proslavi in delu gasilcev v Šaleški dolini tudi zunanji videz. Pri izvajanju povečane gasilske preventivne službe so bile ugotovljene razne nepravilnosti. Pregled objektov je pokazal, da so nekateri dimovodi električne napeljave, kurišča, podstrešja in skladišča zaradi nereda ter navlake pomanjkljiva; treba je takoj ukrepati za odstranitev teh pomanjkljivosti in možnosti za povzročanje požarov. Lastniki in najemniki so bili opozorjeni, da nepravilnosti odpravijo in s tem zavarujejo svoje imetje pred uničenjem po požaru. Občinski ljudski odbor pa bo po svoji komisiji izdal v tem smislu potrebne naloge lastnikom objektov. Gasilci Šaleške doline so pričeli požarno-varnostni teden dne 19. maja v Šaleku z vzidanjem temeljnega kamna za nov sodoben gasilski dom, ki je temu društvu nujno potreben, posebno še, ker se tik zahodno od Šaleka gradi novo mesto za rudarje velenjskega rudnika.

Slavnost je otvoril predsednik Okrajne gasilske zveze Celje s pregledom in pozdravom gasilskih vrst in vseh udeležencev proslave. Po pozdravnih govorih ki so jih imeli predstavniki občine, rudnika, termoelektrarne, občinske gasilske zveze in domačega društva so vzidali temeljni kamen za nov gasilski dom. V temelje novega gasilskega doma so vzidali kamen za OGZ Celje tov. Komerički Drago, predsednik OGZ, za Rudnik lignita Velenje v imenu kolektiva in direktorja Žganka Nestla predsednik upravnega odbora tov. Grebenšek Ciril, za Občinski ljudski odbor Šoštanj podpredsednik tov. Blagotinšek Frido, za Občinsko gasilsko zvezo Šoštanj tov. Volk Miloš, za TE Velenje pa v imenu kolektiva in direktorja tovariša Hudovernik ter tov. Jenko Ivan. Povelje, pisano na pergamentu z vsemi zgodovinskimi dogodki v društvu pa je v temelje vzidal predsednik društva tov. Janežič Egidij.

Nov gasilski dom v Šaleku je zelo potreben z ozirom na razvijajoče se Velenje, kateremu so potrebni v socialističnem duhu vzgojeni in strokovno usposobljeni gasilci — čuvarji ljudskega imetja in življenj delovnih ljudi. V novem domu se bodo lahko strokovno, politično, gospodarsko in kulturno razvijali številni člani, članice, mladina in pionirji ter ostali državljani.

Na rojstni dan našega učitelja in voditelja maršala Tita, za Dan mladosti, pa je PIGD tovarne usnja v Šoštanju ob sodelovanju celotnega kolektiva izvedla taktično vajo na najbolj kritičnih in požarno nevarnih objektih v tovarni. Vaja je zelo dobro uspela. Ob tej priložnosti je bilo društvu pred kolektivom podeljeno priznanje Gasilske zveze Slovenije I. stopnje za požrtvovalno in nesebično delo ter skrb pri očuvanju dobrin pred uničenjem po požarih in poplavah, ki vsako leto ogrožajo tovarniške objekte in naprave. Priznanje je bilo društvu podeljeno za 40-letno uspešno delo in za nadčloveške napore članov ob velikih poplavah leta 1954 in 1956.

Gasilski teden je bil zaključen s prireditvijo PGD v Bevčah, kjer so po kulturnem programu nastopile s praktičnimi vajami gasilske trojke, pionirji, mladina in članstvo s taktično skupinsko vajo, ki je kljub slabemu vremenu zelo dobro uspela in se bo še ponovila.

Še mnogo dela je bilo izvršenega, ki ga ni mogoče opisati, je pa za povečanje varnosti pred požari in drugimi elementarnimi nezgodami zelo pomembno. Za vse to so člani, članice, mladina in pionirji vložili mnogo volje, požrtvovalnosti, nesebičnega dela in truda, ker se zavedajo, da je samo s takim načinom dela mogoče očuvati naše skupne dobrine pred uničevanjem in s tem krepiti našo gospodarsko moč in neodvisnost.

Dr. J. Majhen:

Iz posvetovalnice za nosečnice

Kakšna je in kakšno bi želeli

Vsa leta po vojni so napori zdravstvene službe usmerjeni v to, da omogoči uspešno izvajanje načela: boljše preprečiti, kot zdraviti. Kakor na drugih področjih, tako tudi tukaj zakon predvideva marsikaj, kar se v praksi le počasi in z mnogimi težavami ustvarja. Že leta 1949 je izšel v Uradnem listu FLRJ pravilnik o delu dispanzerja za žene in v zvezi s tem o posvetovalnicah za nosečnice, katero mora imeti vsak zdravstveni dom.

Ta pravilnik predvideva za posvetovalnico za nosečnice samo najskromnejše prostore in inventar. Na žalost posvetovalnica v Velenju niti tega nima, kar je glavni vzrok, da ta posvetovalnica ne dela tako kot je zamišljeno, da bi res koristila ženam Velenja in okolice. Drugi vzrok je preobremenjenost zdravnikov, ki se ne morejo poleg rednega, obilnega ambulantnega dela in popoldanskih mnogoštevilnih obiskov, dovolj posvetiti delu v posvetovalnici. Ni namreč zadosti, da si zdravnik nekako odtrga čas za to, marveč mora biti tudi spočit ali vsaj — bodimo skromni — ne preveč utrujen.

Posvetovalnica dela zaenkrat le toliko, da se izdajo po pregledu potrdila, ki jih nosečnice rabijo za dobivanje porodnine in le tu in tam je mogoče pregledati kakšno ženo, ki nujno potrebuje nasvetov.

Namen posvetovalnice pa je, da zasleduje zdravstveno stanje vseh nosečnic na svojem področju in da preprečuje pojave kakršnih koli težjih motenj med nosečnostjo. Zato bi bilo potrebno izvršiti več pregledov in ne samo enega takrat, ko žena rabi potrdilo, da dobi po zakonu pripadajočih 8000 dinarjev.

Razne nepravilnosti lahko na ta način le še ugotovimo, odpraviti pa jih ne moremo več.

Prvi pregled naj bi se izvršil že v prvih mesecih nosečnosti, ko je treba ugotoviti splošno zdravstveno stanje žene, njeno prehranjenost ter spoznati tudi njene gmotne prilike in do neke mere okolje, v katerem živi. Nadalje je treba paziti na stanje srca, pljuč, ledvic in ostalih organov, izmeriti je treba širino medenice in ugotoviti težo nosečnice. Pri prvem pregledu se vzame kri za pregled po WaR, ker v primeru okužbe lahko še pravočasno (pred 20. tednom nosečnosti) z zdravljenjem dosežemo porod popolnoma zdravega otroka in zaščitimo tudi mater. Po potrebi se lahko odredi tudi krvna skupina in tako imenovani RH faktor za katerega vemo, da povzroči lahko splav ali pa porod mrtvega ali živega, vendar za življenje nesposobnega otroka. To postaja posebno važno sedaj, ko tudi na tem področju nismo več, kot še nedavno, brez moči in lahko v večjem številu primerov pomagamo. Nadalje se pregleda voda, da bi se eventualne poškodbe ledvic in sečnih vodov odkrile še preden ima nosečnica zaradi tega že kakšne težave.

Nekaj pa je tudi preiskav, ki dosežejo svoj cilj in dobijo vrednost šele, ko jih večkrat ponovimo. Ena teh je n. pr. merjenje telesne teže, kjer lahko ugotovimo prehitro dobivanje na teži, ki dokazuje zaostajanje vode v telesnih tkivih, kar zahteva nadaljnjo, bolj skrbno kontrolo dotične nosečnice. Tudi previsok krvni pritisk, ki v teku nosečnosti še raste, predstavlja nevarnost, da se bodo pojavili med porodom krči (eklampsija).

Na prejšnjem službenem mestu sem preiskal vsem nosečnicam kri in ugotovil, da je bil med njimi zelo visok odstotek slabokrvnih.

Sicer se pri nosečnosti že itak pogosto opaža slabokrvnost, vendar je treba poudariti, da je v tem primeru šlo v glavnem za tako imenovane prehranbene slabokrvnosti. Posvetovalnica ima v zvezi s tem važno nalogo, da preko množičnih organizacij pomaga takšnim nosečnicam. Menim pa, da je še važnejše onemogočiti pojavljanje slabokrvnosti povsod, kjer imajo možnosti za primerno prehrano, pa jih iz neznanja ne izkoristijo.

Tako preidemo na našo osnovno nalogo — **svetovati** — saj se ustanova tudi imenuje posvetovalnica.

Nekaj vprašanj je, ki jih mora zdravnik načeti sam. To so predvsem način življenja, čistoča, oblačenje, prehrana. V drugo skupino pa spada mnogo manjših in večjih težav med nosečnostjo, od katerih so nekatere povsem nedolžne in brez potrebe razburjajo naše nosečnice, druge pa predstavljajo večjo ali manjšo nevarnost ter je potrebna zdravnikova intervencija ali vsaj navodila.

Ni potrebno, da nosečnica poje dosti, marveč da je dobro. Najvažnejše so beljakovine, ki bi jih naj sprejemala v obliki mesa (okoli 125 g na dan) eno do dve jajci in okoli liter mleka dnevno.

Zelo važne za razvoj ploda in pravilnega odvijanja nosečnosti so soli kalcija in fosfora, ki jih sicer lahko skupno z D-vitaminom dajemo v obliki zdravil, vendar je bolje, da telo te važne snovi sprejema z vsakodnevno, pravilno pripravljeno hrano. Kalcija je n. pr. dosti v siru. Prav tako važno je, da telo dobiva zadostno količino železa, katerega pomanjkanje povzroča prej omenjene slabokrvnosti. Železa je posebno dosti v jetrih in tudi drugem mesu, jajcih in v nekaterih vrstah rastlinske hrane (suhi fižol, špinača, suhe slive). V masti, olju, maslu in mleku je železa zelo malo. Omejiti pa je treba količino kuhinjske soli. To se pravi, da naj nosečnice, ki se zelo redijo, jedo le slabo soljeno hrano.

Izredno važni so tudi vitamini, ki jih najbolj manjka v enolični hrani, dočim običajna domača hrana s primerno količino mesa in zelenjave vsebuje tudi zadostno količino vitaminov. K temu je potrebna seveda še hrana, ki daje energijo in toploto, ki jo sproščajo predvsem hidrati in maščobe.

Nadaljnje vprašanje, ki je s prejšnjimi v neposredni zvezi, so zobje. Razen izredno redkih izjem, imajo vse nosečnice, ki sem jih pregledal, po nekaj zob, katere bi bilo treba popraviti. Zelo visoko število pa je tudi takih, ki imajo popolnoma pokvarjeno zobovje — **cenim jih na kakšnih 40 odstotkov vseh pregledanih.** Jasno je, da je v teh primerih nesmiselno govoriti o pravilni prehrani, ker so zdravi zobje predpogoj, da se hrana pravilno prebavi in izkoristi. Razen tega pa gnojni zobje predstavljajo žarišča, iz katerih se lahko razvijejo najrazličnejše, tudi težke bolezni. Hitra in enostavna popravila so v nosečnosti dovoljena in potrebna, dolgotrajnejša, močno boleča in neprijetna popravila pa je treba odložiti za čas po porodu.

O obleki, primerni za nosečnost, so že mnogo pisali »Naša žena« in drugi podobni časopisi. Do četrtega ali petega meseca se nosijo navadne obleke, potem pa naj bodo obleke široke in lahke. Najvažnejše pa je, da teža obleke visi na ramah in ne na trebuhu. Pri ženah, ki so že večkrat rodile, je zelo priporočljiv pas za nosečnost, ki pa ne sme stiskati trebuha, marveč ga samo držati. Da bi se izognili pogostim krvavitvam iz bradavic pri dojenju, je potrebno, da se bradavice po rednem umivanju masirajo z brisačo in po potrebi namažejo z lanolinom. Tudi plosnate in vdrte bradavice se z izvlačenjem in masiranjem popravijo.

Zelo važno je, da nosečnica ne dela prenapornih opravil. Spati mora vsaj osem ur dnevno in povrhu tega mora počivati tudi podnevi, vsaj četrt do pol ure. Razširjene žile, ki jih vidimo tako pogosto, je izredno težko zdraviti. Posebno v starejših letih zahteva njihovo zdravljenje zelo dolgotrajen proces. Preprečimo jih lahko zelo enostavno — zadostni počitek pri vsakodnevnih opravilih, posebno med nosečnostjo.

Težave, zaradi katerih nosečnice same zahtevajo zdravnika, so v zvezi s spremembo položaja notranjih organov, predvsem želodca in pa v zvezi s povečanim izločanjem nekaterih hormonov.

Pogosto srečujemo pri nosečnicah tudi bolečine v sklepih in v križu, ki so v večini primerov posledica spremembe drže pri hoji. Tudi zaspanost ni znak, zaradi katere bi se bilo vredno vznemirjati. Nekatere nosečnice morajo pogosto na vodo. Opaža se tudi močno izločanje sluzi v ustih. Najbolj pogosto pa tudi neprijetno je bruhanje, za katerega preprečenje je treba uživati bolj suho hrano, in sicer male količine, ampak pogosto. Neredko se tožijo nosečnice na zaprtje. V zvezi s tem se pojavijo lahko tudi hemoroidi (zlata žila). Pogost pojav za nosečnosti je tudi pojačan beli tok, srbenje in težje dihanje.

Čeprav to niso znaki, zaradi katerih bi se bilo treba posebno razburjati, je vendar priporočljivo, da se ob nastopu vsake motnje žena oglasi pri zdravniku, ki izključi vse možne resnejše vzroke in poznejše komplikacije in da na osnovi pregleda predpiše točna navodila.

Pri raznih krvavitvah, močnejših bruhanjih in različnih drugih primerih, pa je včasih potrebno tudi daljše ambulantno zdravljenje ali celo zdravljenje v bolnišnici. Možno je tudi, da se za nosečnosti pojavi kakšna druga, samostojna bolezen, kar pa v okviru tega članka seveda ne morem prikazati.

Ena nadaljnjih važnih nalog posvetovalnice je, seznaniti nosečnico, posebno prvorodkinjo, s tem, kako poteka porod. Z delom v posvetovalnici bomo lahko razmeroma redke primere z nepravilnostmi pravočasno poslali v bolnišnico, nosečnice pa, ki se nimajo bati komplikacij, bomo pomirili in psihološko pripravili na porod. Pravzaprav predstavlja READ (RID) metoda, o kateri je bilo zadnje čase toliko napisanega, le takšen pouk, pri katerem pojasnimo nosečnici točen potek poroda. V prvi fazi, ko se maternično ustje odpira, mora ležati popolnoma mirna in relaksirana, to se pravi vse mišičje mora biti mlahavo. Ko pa je maternično ustje odprto, mora sama aktivno pomagati. Babica ali zdravnik ji nadalje pojasnita, kako izkoristi odmore med popadki, da se čim bolj odpočije in da so popadki potem zopet uspešnejši in s tem porod krajši.

Rodili bosta obe — žena, ki takšnega pouka ni imela in ona, ki se je na porod vsestransko pripravila. Vsekakor pa bo porod pri drugi znatno lažji.

Nadalje bi laže, kot v splošni ordinaciji, dajal zdravnik ženam pojasnila o kontracepciji ter na željo tudi napisal recept za diafragme. Ta nov način borbe za kontrolo spočetja in obenem proti velikanskemu številu kriminalnih splavov je že precej znan, vendar se le malo koristi. V zadnji številki »Naše žene« je napisan o tem obširni članek, ki ga je pa, kot sem se prepričal v ambulanti, prebralo le malo žena.

Posvetovalnica, ki bo imela točen pregled nad svojim terenom bo lahko svoje delo še bolj razširila in počasi pripravila vse pogoje za delo dispanzerja za žene, ki naj bi imel, če že ne stalnega, pa vsaj honorarnega ginekologa (specialista za ženske bolezni), na kar bo v tako naglo se razvijajočem se kraju kot je Velenje, treba že kmalu resno misliti.

Lešnik Miro

Tri ure med Vami

Iz Šentjanža hodi precej ljudi na delo v rudnik. Vsi so nanj zelo ponosni, zato se suče pogovor z njimi le okrog rudarjenja. Med šentjanškimi rudarji je tudi Avbreht, ki je opozoril učiteljstvo naše šole, da si lahko ogledamo jamo, rudarje pri delu, rudniške naprave in okolico. Odločili smo se. Skozi lepo urejen park smo prišli v svetle, moderno opremljene kopalnice. V gumijastih škornjih, delovni obleki z rudarsko kapa na glavi ter svetilko okrog vratu smo se zdeli sami sebi nekam tuji. Nehote se nas je polastil neprijeten občutek, ki se je še povečal ob spuščanju v jamo. Navajeni na široko obzorje smo se morali sprijazniti z dejstvom, da smo sedaj v temnih in ozkih hodnikih. »O, tu imate pa lepo urejeno in zavarovano,« se je izvilo iz ust nekoga. Prijazni nadzornik Šterk je s hudomušnim nasmehom pritrdil. Predori so postaajli vedno ožji in vedno bolj pogosto smo srečevali črne knape pri urejevanju podpornikov. Pozdrav »Srečno!« in že smo se sključeni pomikali dalje za urnim nadzornikom, ki nam je ljubeznivo odgovarjal na vprašanja, ki so bila vedno bolj pogosta. Tekoči trak nam je dal slutiti, da smo že blizu odkopov. »Av!« je bilo slišati od zadnjega konca skupine. Elici je padel kos premoga prav na nogo. »Vrnimo se, nevarno je!« se je izvilo iz njenih ust. Glas je bil prešibak, radovednost pa prevelika, da bi jo ubogali, zato smo šli dalje. Že smo pri prvem odkopu. Nasičen zrak, škripanje podpornikov, ropot lopat in tekočega traku. Vse to nas je navdalo s strahom in na tihem smo si želeli sonca in zraka. Naš strah ni ostal prikrit šaljivim rudarjem. V tem trenutku nas opozori oddaljen glas: »Sem gori, še poglejte!« Sledil sem mu in se znašel v majhni duplini, ki pa se je kmalu razširila v veliko sobano, sobano v narekovaju. Prav pod stropom sem opazil dva rudarja pri vrtanju. Od vsepovsod se je vsipal premog, in k sreči sem imel zavarovano glavo. »Ubogi ljudje,« sem si mislil, zdaj vam verjamem, da spada vaše delo med najbolj nevarna, ki terjajo celega človeka, a včasih še več. Vsa sreča, da ima pri nas delo svoje zasluženo mesto in dobi človek zanj primerno plačilo. Rudar Švab je imel povsem prav; ko je dejal: »Star sem že, pa če bi bil še enkrat mlad, bi bil spet rudar, ker vem, da se staro ne bo več povrnilo.« Delo v jami mi je pokazalo, kako zelo si rudarji zaslužijo svetla in sončna stanovanja, ki jih s svojim napornim in nevarnim delom bolj kot kdo drugi zaslužijo. Nekoliko zamišljen sem se podal za ostalimi. Le svetilka mi je pomagala, da sem se med polomljenimi podporniki prerinil naprej. Nadzornik razlaga in nas seznanja s svojimi tovariši, ki jim je videti, da so sposobni in da povsem poznajo svoj poklic. Le taki ljudje lahko vodijo tako odgovorno delo. Rahel namig in že gremo naprej. Pred nami nekje je zadonel močan strel, telo nam hoče stisniti. Od nekod se je privalil gost dim in zazdelo se mi je, da je po nas. Za trenutek sem pozabil celo misliti, šele nadzornik me je s pomirjujočim pojasnilom, da pred nami odstreljujejo, spet »povrnil v življenje«. »Oglejmo si učinek!« nas je povabil. Podporniki so še vedno pokali, rudarji pa so že delali, se plazili po trebuhih, si stiskali zalogaj tobaka v usta in ruvali premog na tekoči trak. Le s težavo smo se zrinili med njimi ter prosili nadzornika, da nas spet povede na prosto. Z nami je bila tudi tovarišica, katere mož dela prav na tem delovišču. Nežno ga je opazovala ter mu natiho rekla: »Prav nič ti ne zamerim, če včasih popiješ kak kozarček. Sedaj šele vidim, kako trdi so žulji, s katerimi si nam zgradil novo hišo. Čuvaj se, da se ti kaj ne pripeti!« »Srečno rudarji!« smo dejali, ko nas je dvigalo zopet potegnilo v bel, sončen dan. Lepo smo se umili ter nekam zamišljeni odšli s spremljevalci na velenjsko jezero, kjer smo sredi zelenja ob žlahtni kapljici skušali zbrati številne vtise, katerih ne bomo pozabili.

Lepa poteza upravnega odbora našega rudnika

Na svoji zadnji seji, dne 23. maja je upravni odbor RLV sklenil, da bo na stroške podjetja poslal na počitniško okrevanje določeno število pridnih in socialno šibkih dijakov velenjske gimnazije, ki jih bo predlagalo gimnazijsko ravnateljstvo.

Socialistična družba naj bi bila skupnost ljudi z visoko srčno kulturo

Kultura srca se izraža v človekovem čustvovanju in s tem v odnosih do vsega živega in mrtvega v prirodi in predvsem v odnosih človeka do človeka. Srčna kultura je tisto kar dviga človeka nad vso ostalo živo prirodo, kar mu daje pravico, da se imenuje krona stvarstva.

Vzgoja srca ni torej nekaj manj važnega čeprav na žalost prav radi pozabljamo nanjo. Šele ko zasledimo, da je nekdo nima, ga imenujemo divjaka, če je mučil živali ali celo človeka, vandala, če je uničeval nasade in podobno.

Običajno smo potolaženi čim smo ugotovili, da krivcu pripada kateri gornjih imen in se ne vprašamo, zakaj pa se obnaša naš otrok kot divjak, zakaj mu je v užitek, če muči živalico, zakaj lomi mlado drevje, tepta cvetlično gredo, razbije gugalnico na otroškem igrišču in podobno, kaj smo opustili oziroma kaj smo napravili, da naš otrok ne bi bil tak?

Ničesar nismo storili ali pa zelo malo. Morda smo celo odobravali, ko je otročiček trgal cvetove, jih mečkal in teptal, najbrže smo mu celo sami dali cvet v drobne ročice in se smehljali, ko je mali barbar v nekaj trenutkih napravil iz njega brezoblično maso. Oproščeno je otročičku, neodpustljivo je materi ali očetu, ki ni svojemu sinčku ali hčerkici povedal, da to ni lepo, da lepi fantki tega ne delajo, da mu ni odtrgal cveta, mu ga pokazal, dal v drobno ročico rekoč: »Mamici bova nesla.« Mamica se bo otročičku s poljubom zahvalila za darilo, prinesla vazo z vodo, kjer bo cvet živel dalje. Starši in njihov malček bodo veseli cvetice, ki bo krasila njihov dom.

Čeprav otročiček ne bo razumel naših besed, bo njegov srček vztrepetal v čustvu ugodja in drugič bo ob pogledu na cvet že stegnil ročico in s prvimi nerodnimi, a ljubkimi besedami, izrazil željo: »Mami nesu, očku dal.«

Tako smo mu vsadili ljubezen do cvetic, do prirode.

Svojemu nebogljenčku smo dali v roke rumenega piščančka. Iz nagona po samoohranitvi je piščanček s svojim kljunčkom zagrabil žametno kožico našega ljubljenčka, ki je reagiral na dva načina: ali z glasnim jokom, ali pa je tako stisnil rumeno kepico, da je utrnil mlado življenje. Poslednje se ne bo nikoli zgodilo, če smo s srcem prisotni pri tem prvem srečanju in zopet razložimo, da tudi piščančka boli, če smo grdi z njim. Jok pa potolažimo z zagotovilom, da ga piščanček ni hotel uščipniti, da je samo hotel jesti. Sami si ga damo k licu in naš otročiček bo občutil, da je to živo bitje nekaj lepega, pa bo drugič užival ob pogledu na rumene kepice, ki bodo tekale po dvorišču.

Tako bomo vzgojili človeka, ki bo imel rad živali in bo dober, pravičen in odkrit do sočloveka.

Ali. Svinčnik damo svojemu nadebudnemu otroku — premajhen je papir — ne pusti se omejevati, pa gre čečkati po pohištvu, po stenah.

Budna mamica mu bo takoj ustavila ročico in mu razložila, da očka dela v globoki, črni jami, kjer ni sončka, ne cvetic, ne drobnih ptičkov, da služi denar, da je lahko kupil pohištvo, da imamo urejeno stanovanje in bo zelo žalosten, če bo videl, da je sinek počečkal mizo in umazal steno.

Svojemu otroku pokažemo, kako se vsi trudijo, kopljejo, grabijo in sejejo, da bo naselje lepo. Tudi njegov očka in mamica delata.

Mislite, da bo potem tak otrok teptal zeleno trato, lomil drevesca? Prepričani bodite, da ne bo vandal.

Temelje srčne kulture položijo skrbni in ljubeči starši svojemu otroku v najnežnejši mladosti — že v zibelki.

Šola pa ni opravila svojega poslanstva, če ni pri posredovanju kulturnih vrednot znala zdramiti srca, ki bi se opajalo in oplemenitilo ob sprejemanju duhovnih dobrin. Suho zlato le zlagamo v star, oškrbljen, zamazan, prsten lonec.

Človek, ki ni bil deležen vzgoje srčne kulture, bo s tem zlatom ravnal kot kramar in tudi najvišja diploma ne bo mogla zakriti revščine srca.

Socialistična družba je lahko samo družba ljudi z visok srčno kulturo, zato vzgajajmo srca, da bomo ljudje res ljudje.

V. A.

Marolt Olga:

Smotrno delo - dobro vgojno sredstvo

Čeprav že obstoječi družbeni red sam po sebi oblikuje novega človeka, je vendarle nujno, da se z njegovo vzgojo še posebej bavimo. Zlasti moramo povečati skrb za zdravo moralno rast naše mladine, da bi se čimprej uspešno vključila v novo življenje, ga dalje razvijala in oblikovala.

Če to res iskreno želimo, moramo že iz rane mladosti pri otrocih oblikovati smisel za kolektivno življenje, da bo znal svoje osebne koristi, svoja nagnjenja, svoje potrebe in želje, podrediti višjim, t. j. skupnim potrebam in ciljem.

Že v družinskem krogu mu moramo oblikovati nazore o dobrem in slabem, v njem moramo spoznati prve primere plemenitosti, tovarištva, iskrenosti, človeške topline in ljubezni, da bo zavračal laž, nepoštenje, krivico in prilizovanje. Toda v vzgoji še ne bi dosegli pravega namena, če bi otrok negativne pojave obsejal le v odnosu do samega sebe. Privzgojiti mu moramo ljubezen do ljudi, da bo terjal pravico ne le zase, temveč tudi za druge in da bo spoštoval osebno dostojanstvo vsakega posameznika. Take lastnosti in moralna prepričanja si otrok oblikuje tudi v šoli, v okolici in v stiku z ljudmi, iz knjig, filmov in podobnega. Najprej pa jih opazi, občuti in spozna vendarle v družini ter jih od tod prenaša dalje na okolico in vso skupnost.

V vsakdanjem življenju večkrat slišimo kritike, da je naša mladina slabo vzgojena. Taka kritika nastaja na osnovi osamljenih primerov moralno slabo vzgojenih otrok in se navadno posploši, kar je zelo nepravilno. To delajo običajno ljudje, ki se še niso sprijaznili z metodami in smotri socialistične vzgoje. Nakateri se zgražajo nad vsakim prestopkom, ki ga napravi otrok ali mladinec. Preprosto jim ne gre v račun, če se otroci od časa do časa med seboj prepirajo, malo pretepejo, si groze in tožarijo, če tu in tam povzročajo malenkostno škodo, ali če se mladinci slabo vedejo, si pripovedujejo nedolžne šale itd. Vsako slabost, ki se pojavi, obesijo na veliki zvon, pri tem pa pozabljajo, da take pojave ne srečujemo le pri nas, temveč v vseh družbenih sistemih človeške zgodovine. Jasno je, da moramo take negativne pojave kritizirati in jih sproti odpravljati. Vendar za to niso poklicani samo prosvetni delavci in starši, temveč vse organizacije, celotna družba.

Pravilno je, da otroka navajamo na delo, saj le-to razvija njihove umske in telesne sposobnosti. Delo je tudi vir sreče in blagostanja vsega človeštva in ga šele v socializmu pravilno cenimo. Za nas pa ni delo samo smoter, temveč važno vzgojno sredstvo. Toda vzgojno deluje na otroka le tedaj, če mu je delovni smoter jasen in vabljiv, če delo ustreza njegovi razvojni stopnji, da ga lahko sprejme in uresniči. Otroka je treba postopoma navajati, da bo pomagal pri gospodinjstvu, pri delu na vrtu, dvorišču, pri lepšanju javnih prostorov, igrišč, telovadišč, da bo skrbel za domače živali itd. Nedopustno pa je preoblagati otroka s pretežkimi deli, ker le-to škoduje zdravju ter njegovemu telesnemu in duševnemu razvoju. Še večjo napako pa delajo starši, ki otrokom nalagajo delo kot kazen, ali pa zato, da ne bi živeli v »brezdelju« in ne počenjali »neumnosti«. V takem primeru otrok delo zamrzi, ga opravlja z nezadovoljstvom, površno in brez vsakega vrednotenja. Takim in podobnim zaposlitvam se moramo povsod izogibati in otrokom nuditi le tako delo in delovne pogoje, ki jih bodo navajali na spoznanja, da delo ni breme in sramota, temveč dolžnost in čast slehernega državljana.

Starši, ki svojim otrokom iz srca želijo lepšo bodočnost, so pri oblikovanju moralno zdrave osebnosti najbolj zainteresirani. Da bi te želje tudi uresničili, je nujno, da svoja prizadevanja podpro z živimi zgledi, ki so za otroka najprirodnejša in najučinkovitejša vzgojna sredstva.

Karel Levin

Rudarska

Kopljemo,
tisoč metrov in globje
v temno obdobje
cvetočih vekov,
zelenja in cvetja
in ptičjega petja,
med zemeljske sloje.

Stroj vrta in gloje.
Podira se praprotni gozd
tisoč metrov in globje.
Podzemlje poje.

Tukaj nastavi,
tu je ožilje,
tu je ogljenega sonca
obilje.

V curkih na dan privreje,
z zgočimi zublji ogreje
naš mrzli planet.

V črnem soncu izstopa nam pot,
ko kopljemo skozi praprot
v svet temnega demanta.
Goli — brez svečanega gvanta
legamo v praprot,
tisoč metrov in globje
v zasute vrzeli,
v temne zibeli
cvetočih vekov,
zelenja in cvetja
in ptičjega petja.

Svetina Silva

25. maj

Čas teče. Spreminjajo se razmere, spreminjajo se ljudje. Kako je bilo pred dvajsetimi leti pri nas?

Svobodomiselne ljudi so preganjali. Peščica bogatašev se je tresla za svoje koristi in vedno bolj neudobno sedela na razpadajočem prestolu. Močni, v vseh težavah prekaljeni ljudje so vedno glasneje zahtevali svoje pravice. Toda zato, ker so hoteli to, kar jim je pripadalo, so jih imenovali upornike in nezadovoljneže. Preganjali so jih na vse načine, kajti strah, da bi izgubili svojo oblast, bogatašem ni dal mirnega spanja. In isti ljudje so raje prodali sebe in narod fašistom, kakor da bi se postavili v bran. Sami so se takoj potujčili in prevzeli sovražnikovo idejo za svojo, narod pa se je uprl.

Izdajalci so pobegnili ter prepustili ljudstvo sovražniku na milost in nemilost. Obrambo narodne časti in borbo za njegovo osvoboditev pa so prevzeli ljudje, ki so jih pravi izdajalci še včeraj preganjali kot izdajalce.

Vodstvo narodnega upora je prevzela Partija s tovarišem Titom na čelu. Tito je sin revnega kmeta iz Kumrovca. Že zgodaj je spoznal revščino, okusil trdo življenje delavca in trpel krivico. Njegovo življenje je en sam boj za pravico, za lepšo bodočnost vseh delovnih ljudi. V vseh bojih je zmagal in prodrl s svojimi svetlimi idejami. Tito in junaki NOB so nam vzor pri vsem delu, posebno še mladim ljudem, ki si šele nabirajo izkušnje za življenje.

25. maj je rojstni dan tovariša Tita ter praznik vseh naših ljudi. Vsakdo iskreno in toplo želi tovarišu Titu še mnogo let in zmag v boju za mir v svetu.

Titov rojstni dan pa še prav posebno proslavlja mladina. Cele mesece se je pripravljala mladina, da bi čim lepše počastila svoj vzor.

Mladinci Nižje gimnazije Velenje so bili vključeni v tekmovanje med šolami v čast Titovemu rojstnemu dnevu. Njihov cilj je bil predvsem izboljšati učne uspehe. Zato so prirejali vsako jutro učne krožke, kjer so imeli slabši dijaki možnost za ponavljanje.

Poleg tega izdajajo gimnazijci mladinski literarni list »Jutro«, kjer lahko mladi talenti pokažejo kaj zmorejo. Navezali so stike z mladinci iz Stične in jim poslal »Jutro« v oceno. Tudi za šport so poskrbeli. Najljubši igri sta jim mali rokomet in namizni tenis. Konec šolskega pouka bodo izdali posebno slavnostno številko »Jutra«, sodelovali pa so pri vseh prireditvah v času praznika.

Najlepše pa bomo počastili tovariša Tita s tem, da se bomo pridno učili ter se razvijali v ljudi, kakršnih potrebuje domovina. Sedaj živimo v miru in so nam odprte vse možnosti za napredek.

Mladinske brigade in regulacija Pake

Čas počitnic je pred nami! Šolska vrata se že počasi zapirajo in kmalu bosta zevala pred nami dva dolga meseca z neštetimi dnevi, s katerimi marsikdo od nas ne bo vedel kaj početi. Počasi in lenivo se bodo marsikomu iztekali ob vsakodnevnem namakanju v velenjskem jezeru, drugemu ob kratkih izletih ali obiskih sorodnikov. Mnogi pa bodo pravilno zgrabili te dni in jih preživeli v prijetnem taborniškem vzdušju, kjer se bodo skupno veselili, učili, hodili na izlete in po nekaj ur dnevno prispevali pri regulaciji Pake. Upam, da ne bom edini iz našega razreda.

Rad se vključujem v delovne brigade in to ne bo moje prvo prostovoljno delo. Posebno pa me je za to navdušil starejši brat, ki se je udeležil že mnogih mladinskih delovnih akcij in mi vedno pravi, da ni lepšega kot spomin na tista skupna doživetja, na čas, ko je mladina v stotisočih gradila s takšnim zaletom, da so celo iz drugih držav prihajali mladinci in mladinke in nam s svojo udeležbo dajali veliko priznanje.

Morda se bo kdo vprašal, kam in v katero brigado odhajam letos? Ne daleč. Priključil se bom mladinski delovni brigadi v Velenju, ki bo med počitnicami v treh izmenah regulirala Pako od Šaleka proti Velenju. Delalo se bo 21 dni po 6 ur dnevno. To je najmanj kar se lahko zahteva od nas mladih in zdravih. Ostali čas bo posvečen kulturno-prosvetnemu in telesno-vzgojnemu življenju brigade. Tudi humorja in razigranosti ne bo primanjkovalo. Saj veste kako lepo je na večer ob tabornem ognju, ko vsa brigada ubrano zapoje in se pozno v noč kramljajoče zabava.

Povem vam, da me nihče ne bo pripravil ob ta užitek. Pa ne, da bi si želel samo zabave, tudi koristiti hočem domovini s svojim delom, kajti vem, da sem ji zaenkrat dolžan dvoje — učiti se in v prostem času pomagati, kjer se le da.

Veselim se že, ko bom preživel 21 dni pod šotori in se naužil svežega zraka, kajti taborili bomo ob velenjskem jezeru, v bližini športnih igrišč.

Tudi delovne obleke so zagotovljene. Še večje presenečenje pa je, da bomo imeli v našem taborišču celo radio, ki nam bo skrbel za prijetno glasbo in dnevne novice.

Kdor želi z menoj deliti prijetne dni v delu in zabavi naj si zapomni, da začnemo z delom 24. junija.

Prepričan sem, da jih bo mnogo mojih misli, ki jih bomo pozneje ob delu in počitku skupno potrdili.

Odzovimo se vsi klicu brigade in pomagajmo k olepšanju naše male, a bogate doline!

Zadoščenje tovarišu Jeriču

V Velenjskem rudarju št. 15/1956 je izšel članek z naslovom »Ali to ni podlost«. V tem sestavku je bila alternativno postavljena možnost, da je član našega kolektiva tov. Jerič Baltazar v nepravilni luči prikazoval lansko organizacijo prostovoljnih delovnih akcij v Velenju.

Nesporno pa je bilo ugotovljeno, da je članek plod napačne informacije, oziroma nesporazuma, torej netočen.

Tovariša Jeriča, ki je postal v našem kolektivu sedemkrat udarnik in težak delovni invalid prosimo, da nam neljubo pomoto oprosti.

Uredništvo

ZAHVALA

Vsem, ki ste spremili na zadnji poti našo malo

DANICO

in ji poklonili vence ter cvetje, se iskreno zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni šolski mladini, mladinskemu pevskemu zboru nižje gimnazije v Velenju in pionirjem, za petje in poslovilne besede, kakor tudi vsem ostalim.

Velenje, 25. maja 1957.

Žalujoči starši: Vladislav in Franja Korošec

PREKLIC

Izplačilne kartončke razveljavljajo:

Rupnik Jože, štev. 1399

Borovnik Andrej, štev. 2257

Ojsteršek Alojz, štev. 1113

Kaligaro Ivan, štev. 828

Pavlinc Franc, štev. 1203

Spored II. šaleškega festivala od 1. junija do 4. julija

V ŠOŠTANJU:

1. junija ob 20. uri v »Domu Svobode«, gostovanje dramske sekcije PD »Dušan Mravljak-Mrož« iz Topolšice s komedijo Švarkina: »Tuje dete«;
2. junija ob 15. uri v »Domu Svobode«, lutkovna predstava lutkarjev »Svobode«, Šoštanj;
8. junija ob 20. uri v »Domu Svobode«, premiera komedije Normana Krasna »Draga Ruth« (dramska sekcija »Svobode«, Šoštanj);
9. junija ob 15. uri v »Domu Svobode«, ponovitev komedije Normana Krasna »Draga Ruth« (dramska sekcija »Svobde«, Šoštanj);
15. junija ob 20. uri v »Domu Svobode«, v izvedbi »Svobode« Velenje »Večer slovenskih narodnih pesmi«;
20. junija ob 14. uri v »Domu Svobode«, lutkovna predstava lutkarjev »Svobode« Šoštanj, za šole: Ravne Zavodnja, Bele vode in Topolšica;
22. junija ob 20. uri v »Domu Svobode«, koncert delavske godbe »Zarja« iz Šoštanja;
23. junija ob 15. uri v »Domu Svobode«, »Pester program« v izvedbi tamburašev, harmonikarjev in folklore »Svobode« Velenje.

V ŠMARTNEM OB PAKI

8. junija ob 15. uri v »Domu Partizana«, gostovanje lutkarjev »Svobode« Šoštanj;
22. junija ob 20. uri v »Domu Partizana«, ljudska igra »Dekle iz Trente«, v izvedbi PD »Kmet Letonja«, Šmartno ob Paki.

V TOPOLŠICI

2. junija ob 10. uri promenadni koncert v zdraviliškem parku. Izvaja delavska godba »Zarja« iz Šoštanja;
16. junija ob 16. uri koncert ženskega pevskega zbora »Svobode« Šoštanj, v dvorani zdravilišča.

V RAVNAH

16. junija ob 15. uri v šoli »Pestri program«. Izvaja »Svoboda« Velenje;
23. junija ob 15. uri pred šolo promenadni koncert. Izvaja delavska godba »Zarja« iz Šoštanja.

V LOKOVICI

9. junija ob 15. uri v Zadružnem domu igra »Vrtinec« v izvedbi PD Ravne;
22. junija ob 20. uri v Zadružnem domu igra A. T. Linharta »Županova Micka« v izvedbi PD Lokovica;
23. junija ob 15. uri v Zadružnem domu ponovitev »Županove Micke«.

V ŠENTILJU

9. junija ob 16. uri v Prosvetnem domu, komedija Molièrja »Georg Dandin« v izvedbi »Svobode« Velenje.

V BELIH VODAH

9. junija ob 9. uri koncert pevskega zbora »Svobode« Velenje.

V VELENJU

3. junija ob 16. uri v »Domu Svobode«, pravljična igra »Janko in Metka« v izvedbi »Svobode« Šoštanj; ob 20. uri ponovitev;
9. junija ob 10. uri pred tržnico v Novem Velenju, promenadni koncert delavske godbe »Zarja« iz Šoštanja;
18. junija ob 19,30 v »Domu Svobode« komedija Normana Krasna »Draga Ruth« v izvedbi »Svobode« Šoštanj;
22. junija ob 19,30 v »Domu Svobode«, koncert domačega pevskega zbora. Posebni nastop za velenjske kolektive, mladinske brigade in udarnike na regulaciji Pake.

RAZSTAVA SLIK AMATERJEV

V Šoštanju od 15. do 22. junija v sindikalnem domu.
V Velenju od 28. junija do 4. julija v čitalnici.

MEDDRUŠTVENI MOŠTVENI ŠAHOVSKI TURNIR

V Velenju, 29. junija ob 9. uri v klubski sobi restavracije »Jezero«.

ZAKLJUČEK FESTIVALA

3. julija ob 19,30 v »Domu Svobode« v Velenju in Šoštanju predstave drugo in tretje plasiranih dramskih družin;
4. julija ob 10. uri v Letnem kinu ob Velenjskem jezeru.

KULTURNI PROGRAM

v katerem bodo nastopili:
pevski zbori iz vse občine,
godbe na pihala,
orkester,
tamburaši,
folklora.
Ob 15. uri v »Domu Svobode« v Velenju predstava prvoplasirane dramske družine.

Ob dnevu mladine iskreno čestita
KOLEKTIV
Termoelektrarne
ŠOŠTANJ

Mnogo uspehov pri strokovnem usposabljanju in izgradnji socialistične domovine želi mladincem šoštanjske občine
Občinski sindikalni svet Šoštanj

Za mladinski praznik čestita mladincem Velenja kolektiv
Termoelektrarne
VELENJE

Z željo za čim večje uspehe pri delu in študiju čestita velenjskim mladincem ob dnevu mladosti
SINDIKALNA PODRUŽNICA
Rudnika lignita Velenje

Ob prazniku mladine iskreno čestitajo vsem mladincem
Občinski ljudski odbor
Občinski komite ZKS
Občinski komite LMS
Šoštanj

S svojimi kvalitetnimi in cenenimi uslugami se priporočajo
GOSPODARSKA PODJETJA VELENJE
s svojimi obrati:
Splošnim mehaničarstvom
Gumirnico
Mizarstvom
Pekarno
Mesarijo
Slaščičarno
Kolodvorsko restavracijo
Gostiščem na vogalu